

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Terveyden tutkimus ja tutkimusmenetelmät: terveystiedon näkökulma

LitT, dosentti, Nelli Lyyra

Terveyskasvatuksen yliopistonlehtori JYU

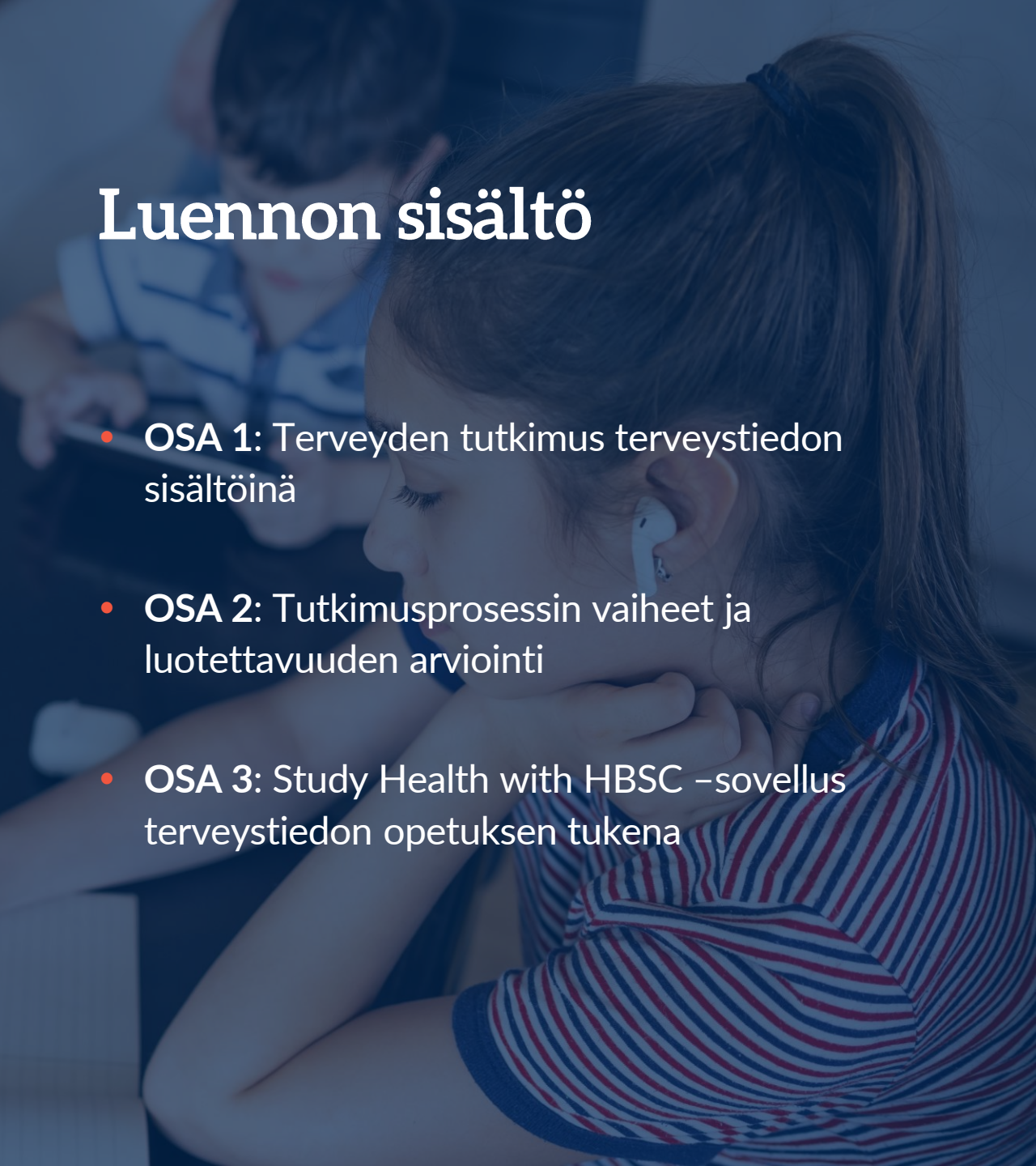
WHO-Koululaistutkimus

Terveydenedistämisen tutkimuskeskus

Luennon sisältö

- **OSA 1:** Terveysten tutkimus terveystiedon sisältöinä
- **OSA 2:** Tutkimusprosessin vaiheet ja luotettavuuden arviointi
- **OSA 3:** Study Health with HBSC –sovellus terveystiedon opetuksen tukena

OSA 1: Terveysten tutkimus terveystiedon sisältöinä

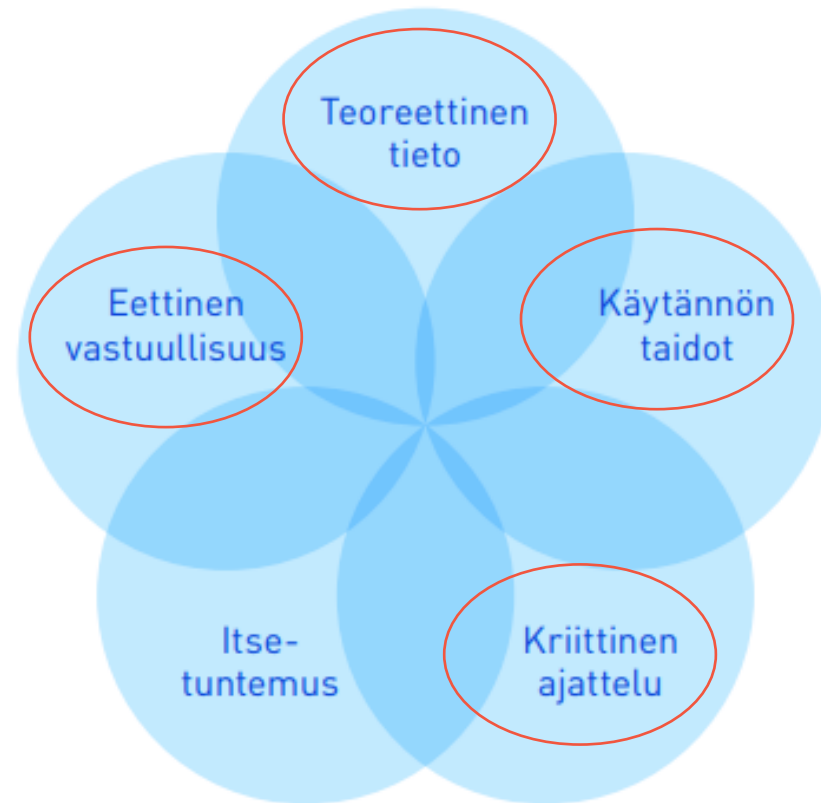
Mitä on terveyden tutkimus?

- Terveyden tutkimus tarkastelee terveyttä, hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä
 - tutkimustiedon avulla mm: terveyden ja hyvinvoinnin tila; toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen; sairauksien ehkäisy ja hoito; ennaltaehkäisevien toimenpiteiden sekä terveys- ja hyvinvointipalveluiden kehittäminen
 - esimerkkinä liikuntasuositukset
- Terveyden tutkimus on **monitieteistä** (esim. terveystieteet, lääketiede, psykologia, kasvatustiede).
 - esimerkkinä yksinäisyyden tutkimus

Terveyden tutkimus linkittyy moniin terveystieteiden tavoitteisiin

Paakkari, O. LOPS-tukimateriaalit, terveystieto. Opetushallitus. (saatavilla:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lops-tukimateriaali-terveystieto_2020-03-16.pdf)

6.17 Terveystieto (LOPS 2019)

- **Oppiaineen tehtävä:** Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien **tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa**. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan valmiuksia yksilölliseen ja yhteisölliseen **tiedon hankintaan, rakentamiseen ja käyttämiseen sekä taitoa arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa**.
- **Terveystiedon opetuksen yleiset tavoitteet:** Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija **osaa hakea tietoa eri lähteistä, soveltaa ja analysoida terveyteen liittyvää tietoa sekä arvioida tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä, ymmärtää tieteellisen tiedon ja arkitiedon eron terveyden ja sairauksien riskien, syiden, vaikutusmekanismien ja seurausten selittämisessä sekä osaa perustella näkemyksiään tutkimustiedon avulla**

Terveyden tutkimus (osana kurssia TE2)

- **Terveys ja ympäristö (TE2)**

Moduulissa kehitetään valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää sekä perehdytään tutkimustiedon hankkimisen periaatteisiin.

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää **tutkimustiedon hankkimisen periaatteista ja tutkimusprosessin vaiheista** sekä osaa soveltaa näitä tietoja ja kuvata perustellen, miten terveyteen, terveystyöskäytymiseen ja toimintakykyyn liittyvistä aiheista **voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tutkimustietoa**
- **osaa hakea tietoa ja pystyy vertailemaan eri lähteiden luotettavuutta**

- Keskeiset sisällöt teemassa: **Terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta**

- **tieteellinen tieto ja arkitieto, tutkimusprosessin vaiheet, tutkimustiedon luotettavuuden arviointi**
- **terveysviestinnän merkityksen ja luotettavuuden arviointi**

Miksi ymmärrystä terveyden tutkimuksesta tarvitaan?

- Some haastaa tiedon kriittisen arvioinnin
- Tietoa saatavilla nykyään enemmän kuin koskaan aiemmin
- Tutkimustiedon syntyprosessin ymmärtäminen auttaa tiedon kriittisessä arvioinnissa
- Uusia haasteita esim. Chat GPT ja AI-sovellukset

OSA 2: Tutkimusprosessin vaiheet ja luotettavuuden arviointi

Tieteellisen tiedon tunnuspiirteitä

Tieteellinen tieto

- Koeteltavuus
- Objektivisuus
- Julkisuus
- Toistettavuus
- Yleistettävyyys
- Tietoa punnitaan, korjataan ja täydennetään
- Itseään korjaavuus
- Eettiset säännöt
- Vertaisarviointi

(Paavilainen, 2014)

Arkitieto

- Perustuu yksittäisiin kokemuksiin ja havaintoihin
- Yleistykset yksittäisten havaintojen pohjalta
- Päädytään helposti kärjistämään ja yksinkertaistamaan asioita
- Vastakkainasettelut
- Arjessa tietoa haetaan googlettamalla

<https://openscience.jyu.fi/fi/opetus/perustutkinto-opiskelijat/opiskelumateriaalit/kirjastotuutori/1-tutustu-aiheeseesi-ja-tyosta-hakutermit/mita-tieteellinen-tieto-on>

Tutkimuksen vaiheet

1. Aiheeseen perehtyminen

Aihepiirin valinta, Kirjallisuuteen perehtyminen, Käsitteiden selkiyttäminen

2. Tutkimussuunnitelma

Tutkimuskysymysten täsmentäminen, Tutkimusasetelman ja -menetelmän valinta, Aineiston keruu-, käsittely- ja raportointisuunnitelma

3. Tutkimuksen toteutus

Aineiston kerääminen, Aineiston analysointi, Tulosten tulkinta

4. Tulosten Raportointi

1. Aiheeseen perehtyminen

- **Aihepiirin valinta**
 - Aihe voi lähteä käytännön tarpeista, kiinnostuksista tai se voi täydentää jo olemassa olevaa tutkimustietoa
 - Aihetta kannattaa pohtia monelta kantilta, esim. Onko se ylipäätään mahdollinen? Saako tutkimuskohteesta tietoa käytössä olevin menetelmin? Millaisen lupaprosessin tutkimusaihe ja aineistonkeruu vaatii? Liittyykö aiheeseen eettisiä ongelmia?
- **Kirjallisuuteen perehtyminen**
 - Tieteellisten kustantajien tietokannat (esim. Ebsco, ProQuest), Google Scholar
 - Kirjallisuuteen perehtyminen auttaa rajaamaan aihetta
 - Lähdekritiikki (JUFON julkaisukanavahaku)
- **Käsitteiden selkeyttäminen**
 - Kirjallisuudesta käsitteiden määrittelyt

2. Tutkimussuunnitelma

- **Tutkimuskysymysten täsmentäminen**
 - Tutkimuskysymykset kertovat, mitä on tarkoitus tutkia
 - Tutkimuskysymys kertoo saatavien tulosten suunnan
 - *(Kuinka yleistä humalajuominen on 15-vuotiailla tytöillä? Onko liikunta-aktiivisuus vähentynyt etäopiskelun aikana toisen asteen opiskelijoilla? Selittääkö 1. luokan matematiikan oppimistulos peruskoulun matematiikan päättöarvioinnin arvosanaa?)*
- **Tutkimusasetelman ja -menetelmän valinta**
 - tutkimusasetelma: yleisiä tutkimusasetelmia terveystieteissä **poikittaistutkimus** (esim. WHO-Koululaistutkimus), **trenditutkimus** (WHO & LIITU), **pitkittäistutkimus** (esim. syntymäkohortit; Hyvän kasvun avaimet), **interventiotutkimus/kokeellinen tutkimus** (kts. lisää esim. <https://www.duodecimlehti.fi/duo11917>)
 - Tutkimusmenetelmät: **määrälliset ja laadulliset** tutkimusmenetelmät
- **Aineiston keruu-, käsittely- ja raportointisuunnitelma**
 - kohdejoukko, otos ja otanta
 - tietosuojailmoitus

3. Tutkimuksen toteutus

- **Aineiston kerääminen**
 - Määrällisissä tutkimuksissa aineisto kerätään usein kyselyillä. Muita tapoja erilaiset mittaukset (Move!) ja kokeet
 - Kyselyssä kaikki vastaajat vastaavat samanlaiseen kyselyyn (strukturoidut ja avoimet kysymykset)
 - Laadullisessa tutkimuksessa esim: haastattelu, ryhmähaastattelu, havainnointi, kirjoitelmat
- **Aineiston analysointi**
 - Määrällinen tutkimus: data on numeerista → muuttujiin ja tutkimuskysymyksiin soveltuvat tilastolliset menetelmät
 - Laadullinen tutkimus: yleisimmin tekstidata → aineistoon ja tutkimuskysymyksiin soveltuen teemoittelu, tyypittely, sisällön analyysi
- **Tulosten tulkinta**
 - tilastollisesti merkitsevä vs. merkityksellinen
 - täytyy olla ymmärrystä käytetyistä menetelmistä, jotta vältetään virheelliset päätelmät
 - tutkijan pitää olla tietoinen omista ennakko-olettamuksistaan, jotka voivat vaikuttaa tulosten tulkintaan

4. Tulosten raportointi

- Tieteelliset julkaisut (artikkelit ja opinnäytteet) noudattavat useimmiten samaa kaavaa
 - IMRD (Introduction = Johdanto; Methods = Menetelmät; Results = Tulokset; Discussion = Johtopäätökset/Pohdinta)
- Ajatuksena kuvata tutkimusprosessi ja -menetelmät niin tarkasti, että joku toinen voisi halutessaan toistaa tutkimuksen
- Viittaukset käytettyihin lähteisiin ja lopussa lähdeluettelo
- Kirjoittaminen on osa ajatteluprosessia ja vaatii aikaa, keskittymistä ja osaamista
- Yleensä hyvät tekstit ovat syntyneet monen muokkauskierroksen kautta

Esimerkkejä abstrakteista

LEHTI 32: ALKUPERÄISTUTKIMUS 9.8.2019, 32/2019 vsk 74, s. 1670 - 1675

Nuorten yksinäisyys on yhteydessä lisääntyneeseen oireiluun ja lääkkeiden käyttöön

LÄHTÖKOHDAT Yksinäisyys on merkittävä riski nuoren terveydelle. Selvitimme suomalaisnuorten kokeman yksinäisyyden yleisyyttä ja yhteyksiä psykosomaattiseen oireiluun sekä lääkkeiden käyttöön.

MENETELMÄT Aineistona käytettiin kansallisesti edustavaa WHO-Koululaistutkimusta, johon vastasi 1 798 oppilasta 7. ja 9. luokilta keväällä 2018. Tilastollisina menetelminä käytettiin 2-testiä ja 95 %:n luottamusvälitarkastelua.

TULOKSET Yksinäisyys yleistyi yläkoulun aikana, ja lähes joka kuudes 15-vuotias tunsi itsensä vähintään melko usein yksinäiseksi. Yksinäiset nuoret raportoivat muita yleisemmin pää-, vatsa- ja selkäkipua sekä hermostuneisuutta ja nukahtamisvaikeuksia. He käyttivät niihin lääkkeitä jopa kolme kertaa yleisemmin kuin muut nuoret.

PÄÄTELMÄT Nuorten yksinäisyyden kokemuksiin tulisi kiinnittää huomiota kotona ja koulussa. Ehkäisemiseen ja vähentämiseen on keinoja, mutta korjaavien toimenpiteiden käyttöönotto edellyttää, että yksinäisyys ja sen vaikutukset tunnustetaan.

Nelli Lyyra, Niina Junntila,
Jorma Tynjälä, Raili Välimaa

ALKUPERÄISTUTKIMUS Suom Lääkäril 2023; 78 : e36176 www.laakarilehti.fi/e36176 (Julkaistu 10.8.2023)

Huonoksi koettu terveys ja reseptilääkkeet ovat yhteydessä monipaihdekäyttöön

Lähtökohdat Monipaihdekäyttöä tarkastelevia tutkimuksia on vähän, vaikka ilmiöön liittyy vakavia terveysriskejä. Selvitimme alkoholin, huumeiden ja keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden yhtäaikaista tai peräkkäistä käyttöä.

Menetelmät Aineistona oli Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Päihdetutkimus 2018 -väestötutkimus. Vastaajat olivat 15–69-vuotiaita suomalaisia (n = 3 229).

Tulokset Huonoksi koettu terveys sekä lääkärin määräämien opioidien, masennuslääkkeiden, rauhoittavien ja unilääkkeiden käyttö olivat yhteydessä päihteiden samanaikaiseen käyttöön. Tupakointi, alkoholin runsas kertakulutus, huumeiden käyttö ja lääkkeiden väärinkäyttö olivat yleisempiä päihteitä samanaikaisesti käyttäneillä kuin muussa väestössä. He olivat muuhun väestöön verrattuna useammin miehiä ja nuoria ja asuivat useammin isoissa kaupungeissa. Päihdeyhdistelmistä yleisin oli kannabis ja alkoholi (76 %) ja toiseksi yleisin lääkkeet ja alkoholi (40 %). Päihteitä samanaikaisesti käyttäneet kokivat lääkkeiden säännöllisen väärinkäytön riskin suureksi harvemmin kuin muu väestö.

Päätelmät Monipaihdekäyttöön voi liittyä terveysongelmia. Lääkkeiden väärinkäyttöön, monipaihdekäyttöön ja niihin liittyviin asenteisiin on syytä kiinnittää huomiota vakavien yhteisvaikutusten välttämiseksi.

Lotta Leinonen, Niina Karttunen,
Karoliina Karjalainen

ALKUPERÄISTUTKIMUS Suom Lääkäril 2023; 78 : e36142 www.laakarilehti.fi/e36142 (Julkaistu 24.8.2023)

Lapsen astmalääkehoidon toteutuminen riippuu perhetaustasta

Lähtökohdat Lasten sitoutuminen astmalääkitykseen on aiemman tutkimuksen perusteella heikkoa. Selvitimme, miten perheen ominaisuudet ennustavat astmalääkitykseen sitoutumista.

Menetelmät Tilastokeskuksen sekä Kelan rekistereistä poimittiin kaikki vuosina 1995–2017 astmalääkkeiden erityiskorvausoikeuden saaneet 1–13-vuotiaat lapset (n = 80 167). Sitoutumista mitattiin korvausoikeutta seuraavana kalenterivuonna hoitavien astmalääkkeiden ostokertoina (vähintään 3 ostokertaa/vuosi) ja hoitavien astmalääkeostojen osuutena kaikista ostetuista astmalääkeostoista (vähintään 50 % kaikista ostoista). Analyysiin käytettiin Poisson-regressiota.

Tulokset Hoitoon sitoutuneita oli hoitavien lääkkeiden ostokertoina mitattuna 56 % ja hoitavien lääkkeiden osuutena mitattuna 92 % lapsista. Sitoutuneiden osuus kasvoi vuosina 1996–2018. Sitoutuminen oli heikointa vieraskielisissä perheissä ja matalasti koulutettujen vanhempien lapsilla.

Päätelmät Suomalaislasten sitoutuminen astmalääkitykseen on parantunut, mutta on yhä heikkoa. Hoito ei myöskään toteudu tasavertaisesti: matalasti koulutettujen ja vieraskielisten perheiden lasten hoitoon tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Nina Jokirinne, Heta Moustgaard,
Elina Hiltunen, Pekka Martikainen

Keinoja tutkimuksen luotettavuuden arviointiin

- Tutkimuksessa pyritään luotettavuuteen, mutta mikään tutkimus ei ole aukoton
- Luotettavuuden keskeiset käsitteet: reliabiliteetti ja validiteetti
- Reliabiliteetti: mittaustarkkuus
- Validiteetti: mitattiinko sitä, mitä piti mitata
- Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida esimerkiksi tarkastelemalla kriittisesti tutkimuksen eri vaiheita:
 - tutkimuskysymysten asettelu
 - valittujen tutkimusasetelmien ja -menetelmien sopivuus tutkimuskysymykseen
 - kohdejoukon valinta, otos
 - käytetyt analyysimenetelmät
 - tulosten tulkinta, johtopäätökset ja yleistäminen
- Luotettavuudesta lisää osoitteessa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/mittaaminen/luotettavuus/>
- Jokaisen tutkimusartikkelin lopussa on kappale, jossa käsitellään tutkimuksen rajoituksia. Tässä tutkija osoittaa tiedostavansa oman tutkimuksensa luotettavuuden ja yleistettävyyden haasteet/rajoitteet.

Nuorten yksinäisyys on yhteydessä lisääntyneeseen oireiluun ja lääkkeiden käyttöön

LÄHTÖKOHDAT Yksinäisyys on merkittävä riski nuoren terveydelle. Selvitimme suomalaisnuorten kokeman yksinäisyyden yleisyyttä ja yhteyksiä psykosomaattiseen oireiluun sekä lääkkeiden käyttöön.

MENETELMÄT Aineistona käytettiin kansallisesti edustavaa WHO-Koululaistutkimusta, johon vastasi 1 798 oppilasta 7. ja 9. luokilta keväällä 2018. Tilastollisina menetelminä käytettiin 2-testiä ja 95 %:n luottamusvälitarkastelua.

TULOKSET Yksinäisyys yleistyi yläkoulun aikana, ja lähes joka kuudes 15-vuotias tunsi itsensä vähintään melko usein yksinäiseksi. Yksinäiset nuoret raportoivat muita yleisemmin pää-, vatsa- ja selkäkipua sekä hermostuneisuutta ja nukahtamisvaikeuksia. He käyttivät niihin lääkkeitä jopa kolme kertaa yleisemmin kuin muut nuoret.

PÄÄTELMÄT Nuorten yksinäisyyden kokemuksiin tulisi kiinnittää huomiota kotona ja koulussa. Ehkäisemiseen ja vähentämiseen on keinoja, mutta korjaavien toimenpiteiden käyttöönotto edellyttää, että yksinäisyys ja sen vaikutukset tunnistetaan.

Nelli Lyyra, Niina Junttila,
Jorma Tynjälä, Raili Välimaa

Tutkimus pohjautui keväällä 2018 kerättyyn kyselyaineistoon, eikä syy-seuraussuhteita ollut mahdollista analysoida. Aineiston suhteellisen pienestä koosta johtuen osa eroista jäi alle tilastollisen merkitsevyytason, kun ryhmiä tarkasteltiin samanaikaisesti sukupuolen ja luokkatason mukaan. Näin tapahtui esimerkiksi seitsemännen luokan poikien lääkkeiden käytön yleisyyttä tarkasteltaessa.

Tulokset pohjautuvat itseraportoituun tietoon. Tutkimusnäytön perusteella yläkouluikäiset osaavat raportoida oireistaan (27) ja lääkkeiden käytöstään (20) luotettavasti. Käytetyt mittarit antavat yleistä tietoa oireiden ja lääkkeiden käytön yleisyydestä, mutta eivät esimerkiksi siitä, onko käytetty lääke nuorelle määrätty reseptilääke tai siitä, kuinka voimakas tai häiritsevä koettu oire on nuoren arjessa. Yksinäisyyden kokemista kysyttiin yhdellä kysymyksellä, jota käytettiin kaksiluokkaisena. Todellisuudessa yksinäisyys on kuitenkin jatkuva ilmiö, ja siksi erilaiset kysymysten luokittelut ja mittausmenetelmät saattavat tuottaa hieman erilaisia tuloksia.

Huonoksi koettu terveys ja reseptilääkkeet ovat yhteydessä monipäihdekäyttöön

Lähtökohdat Monipäihdekäyttöä tarkastelevia tutkimuksia on vähän, vaikka ilmiöön liittyy vakavia terveysriskejä. Selvitimme alkoholin, huumeiden ja keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden yhtäaikaista tai peräkkäistä käyttöä.

Menetelmät Aineistona oli Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Päihdetutkimus 2018 -väestötutkimus. Vastajat olivat 15–69-vuotiaita suomalaisia (n = 3 229).

Tulokset Huonoksi koettu terveys sekä lääkärin määräämien opioidien, masennuslääkkeiden, rauhoittavien ja unilääkkeiden käyttö olivat yhteydessä päihteiden samanaikaiseen käyttöön. Tupakointi, alkoholin runsas kertakulutus, huumeiden käyttö ja lääkkeiden väärinkäyttö olivat yleisempiä päihteitä samanaikaisesti käyttäneillä kuin muussa väestössä. He olivat muuhun väestöön verrattuna useammin miehiä ja nuoria ja asuivat useammin isoissa kaupungeissa. Päihdeyhdistelmistä yleisin oli kannabis ja alkoholi (76 %) ja toiseksi yleisin lääkkeet ja alkoholi (40 %). Päihteitä samanaikaisesti käyttäneet kokivat lääkkeiden säännöllisen väärinkäytön riskin suureksi harvemmin kuin muu väestö.

Päätelmät Monipäihdekäyttöön voi liittyä terveysongelmia. Lääkkeiden väärinkäyttöön, monipäihdekäyttöön ja niihin liittyviin asenteisiin on syytä kiinnittää huomiota vakavien yhteisvaikutusten välttämiseksi.

Kysely oli poikittaistutkimus, joten syy-seuraussuhteita ei voi päätellä. Vastajaan käsitys asianmukaisesta reseptilääkkeiden käytöstä on voinut poiketa lääketieteellisestä ammattilaisen arviosta, ja osa vastaajista on voinut kokea päihteiden käytön raportoinnin arkaluontoiseksi, mikä on saattanut vaikuttaa vastauksiin. Koska laitoksissa asuvat ja ilman vakituista osoitetta olevat rajattiin pois, heikoimmassa asemassa olevat jäivät tutkimuksen ulkopuolelle. Huono-osaisuuden ja päihteiden käytön tiedetään olevan yhteydessä (2,3), ja ongelmallinen päihteiden käyttö voi vähentää vastausaktiivisuutta. Siksi päihteitä samanaikaisesti käyttävät voivat olla aliedustettuina ja tulokset jäädä aliarvioiksi.

Study Health with HBSC

OSA 3: Study Health with HBSC –sovellus terveystiedon opetuksen tukena

Yleistä tietoa sovelluksesta

- Pohjautuu Suomen kansallisiin WHO-Koululaistutkimuksen aineistoihin (2002-2018, tällä hetkellä)
- Tavoitteena saattaa WHO-Koululaistutkimuksen kansallinen data koulujen käyttöön.
- Sovellusta käytetään jollakin kursseilla terveystiedon opettajakoulutuksessa ja opettajaopiskelijoilta kerättiin palautetta sovelluksesta kehitystyön aikana
- Sovelluksessa on laajasti terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä teemoja sekä vaihtoehtoisia taustamuuttujia, joiden avulla valittua sisältöaluetta voidaan tarkastella.

Tutki terveyttä HBSC:n kanssa!

HBSC Health Behaviour in School-aged Children on kouluikäisten lasten ja nuorten kansainvälinen kyselytutkimus, jota on tehty yhteistyössä WHO:n kanssa. Suomessa tutkimus tunnetaan nimellä WHO-Koululaistutkimus.

Nyt sinulla on ensimmäistä kertaa mahdollisuus tutkia erilaisia terveyteen liittyviä teemoja HBSC:n aineiston avulla. Voit tehdä rajauksia hakuusi ja muodostaa kuviota tai tarkastella aikasarjoja vuosilta 2002–2018.

Suomessa 5.-, 7.- ja 9.-luokkalaiset koululaiset ovat vastanneet nimettöminä kysymyksiin tai väitteisiin kokemuksistaan omasta terveydestä ja hyvinvoinnista, koulunkäynnistä, sosiaalisista suhteista ja terveystottumuksista joka neljäs vuosi 1980-luvulta lähtien.

Study Health with HBSC -sovelluksen ovat kehittäneet Jyväskylän yliopiston liikuntatieteelliselle tiedekunnalle Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunnan opiskelijat yhteistyössä HBSC Finland/WHO-Koululaistutkimuksen tutkijoiden kanssa keväällä 2020. Yhteistyökumppanina ruotsinkielisen käyttöliittymän kehittämisessä oli Folkhälsan.

Tervetuloa tutkimaan terveyttä HBSC:n kanssa!

[Siirry hakusivulle](#)

Hakuehdot

Näytä

Pylväskuvaaja ▾

Teema

Oireet ▾

Muuttuja

Oireet: nukahtamisvaikeuksien useus v ▾

1. luokitteleva tekijä

Luokkataso ▾

2. luokitteleva tekijä

Sukupuoli ▾

Hae

Hakutulokset

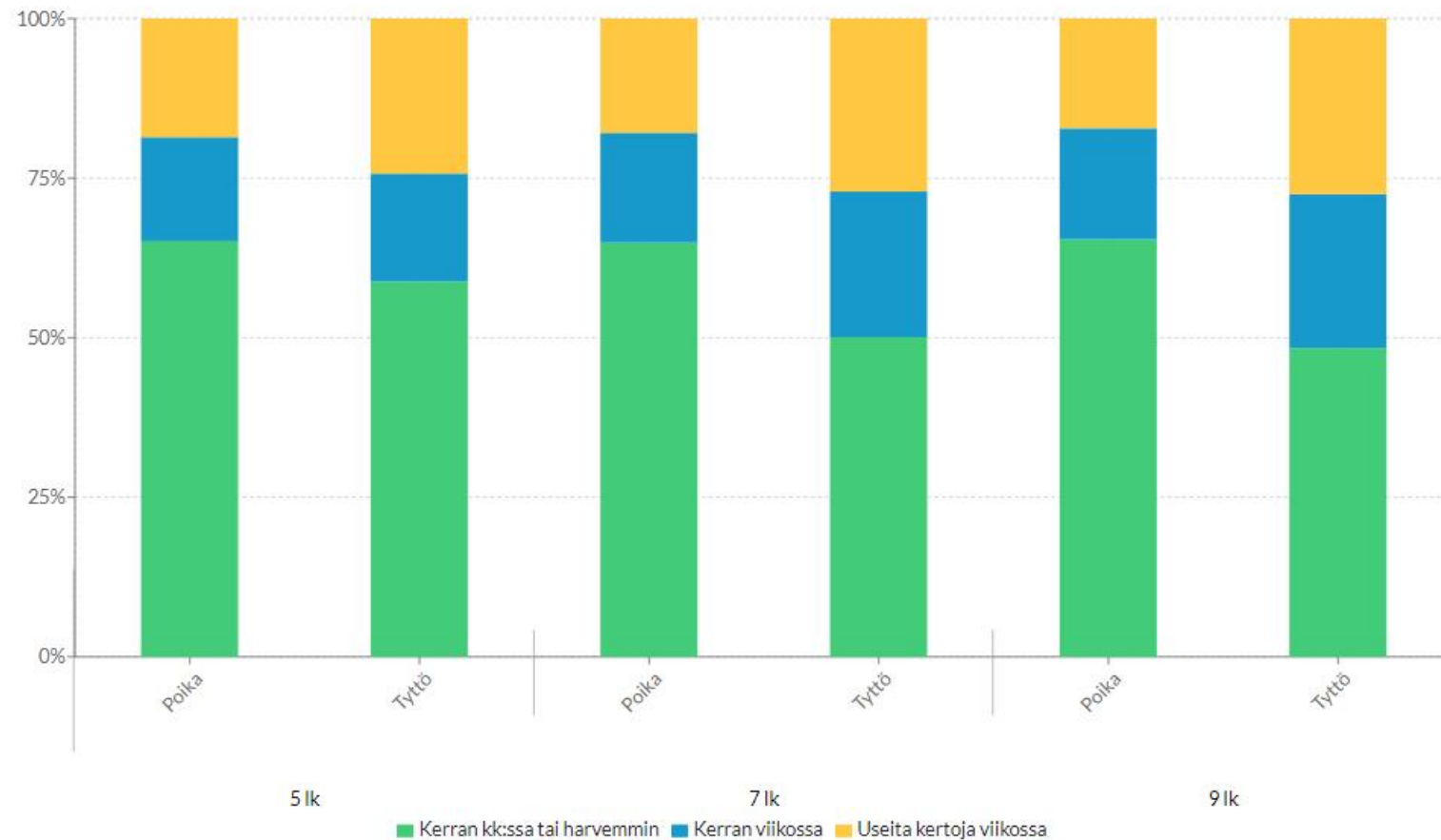

Teema: Oireet

Muuttuja: Oireet: nukahtamisvaikeuksien useus viimeisen 6 kk:n aikana

Luokittelevat tekijät: Luokkataso, Sukupuoli

Tulokset vuosilta: 2018

Esittely sovelluksen käyttämisestä ja toimintaperiaatteista

- <https://studyhealth.sport.jyu.fi/hakusivu>
- <https://studyhealth.sport.jyu.fi/>

Ajatuksia Study Health with HBSC -sovelluksen hyödyntämisestä tutkimusosaamisen harjoittelussa

- **Tehtävä 1: (Tutkimusprosessin vaiheet ja tulosten raportoiminen)**
 - Valitse jokin teema ja tutustu teeman muuttujiin sekä käytettäviin taustamuuttujiin.
 - Tarkastele muuttujaa A) ensin yhden luokittelevan tekijän suhteen, B) kahden luokittelevan tekijän suhteen.
 - Kirjoita lyhyt kuvaus tutkimuksesta, jossa on seuraavat kohdat: Teema, Tutkimuksen otsikko, Tutkimuskysymykset, Menetelmät (kohdejoukko, muuttuja, analyysimenetelmä); Tulokset; Johtopäätökset & pohdinta sisältäen tutkimuksen rajoitteiden arvioinnin.

- **Tehtävä 2: (Aiheeseen perehtyminen ja uuden tutkimuksen suunnitleminen)**
 - Valitse jokin teema ja muuttuja. Tarkastele muuttujaa kolmen eri taustamuuttujan (luokittelevan tekijän) mukaan. Pohdi, mitä tietoa sovelluksesta saat valitsemasta aiheesta ja ideoi millainen tutkimus (tutkimusasetelma ja -menetelmä) täydentäisi tuloksia?

Tehtävä 1: (Tutkimusprosessin vaiheet ja tulosten raportoiminen)

Valitse muuttuja (yksinäisyys) ja tarkastele ensin yhden luokittelevan tekijän suhteen (vuosi), B) kahden luokittelevan tekijän suhteen (vuosi ja sukupuoli).

Kirjoita lyhyt kuvaus tutkimuksesta, jossa on seuraavat kohdat: **Teema-alue, Tutkimuksen otsikko, Tutkimuskysymykset, Menetelmät; Tulokset; Pohdinta** sisältäen tutkimuksen rajoitteiden arvioinnin.

- **Teema:** Yksinäisyys
- **Otsikko:** Koululaisten yksinäisyys vuosina 2002-2018
- **Tutkimuskysymykset:**
 - Kuinka suuri osa koululaisista oli usein yksinäisiä vuosina 2002-2018?
 - Kuinka yleistä yksinäisyys oli tytöillä ja pojilla mittausvuosina?
 - Lisääntyykö yksinäisyys prosenttiosuuksien perusteella vuosien 2002 ja 2018 välillä sekä tytöillä että pojilla?
- **Menetelmät:** Tutkimukseen osallistui vuosina 2002-2018 miltei 30 000 koululaista (n=29 015), joista tyttöjä oli xx ja poikia xx. Vastaajat arvioivat yksinäisyyden kokemisen useutta kolmella vastausvaihtoehdolla: Ei; Kyllä, joskus; Kyllä, melko usein. Kuvailevista tilastomenetelmistä käytettiin frekvenssejä ja prosenttiosuuksia.
- **Tulokset:** Vuosina 2002-2018 koululaisista keskimäärin 11 % oli yksinäisiä. Yksinäisyyden prevalenssi oli melko stabiili koko tarkastelujakson vaihdellen 10 % ja 15 % välillä. Tyttöjen yksinäisyys oli yleisempää jokaisessa mittauspisteessä (esim. vuonna 2002 tytöt 13% ja pojat 7%). Prosenttiosuuksien perusteella yksinäisyys yleistyi hieman tarkkailujaksolla, pojilla 7%:sta 11 %:iin ja tytöillä 13 %:sta 19 %:iin.
- **Pohdinta:** Tutkimusjakso sijoittuu aikaan ennen koronaan, mutta kattaa ajan, jolloin älypuhelimet yleistyivät nopeasti, mikä on saattanut vähentää kasvokkaista vuorovaikutusta. Tutkimuksen rajoitteena on, että yksi kysymys antaa vain pintapuolisen kuvan yksinäisyyden kokemuksesta, eikä poikkileikkaustutkimuksella ole mahdollista selvittää syy-seuraus-suhteita.

Hakuehdot

Näytä

Pylväskuvaaja

Teema

Yksinäisyys ja ystävät

Muuttuja

Yksinäisyyskokemuksen useus

1. luokitteleva tekijä

Vastausvuosi

2. luokitteleva tekijä

(Ei valittu)

Hae

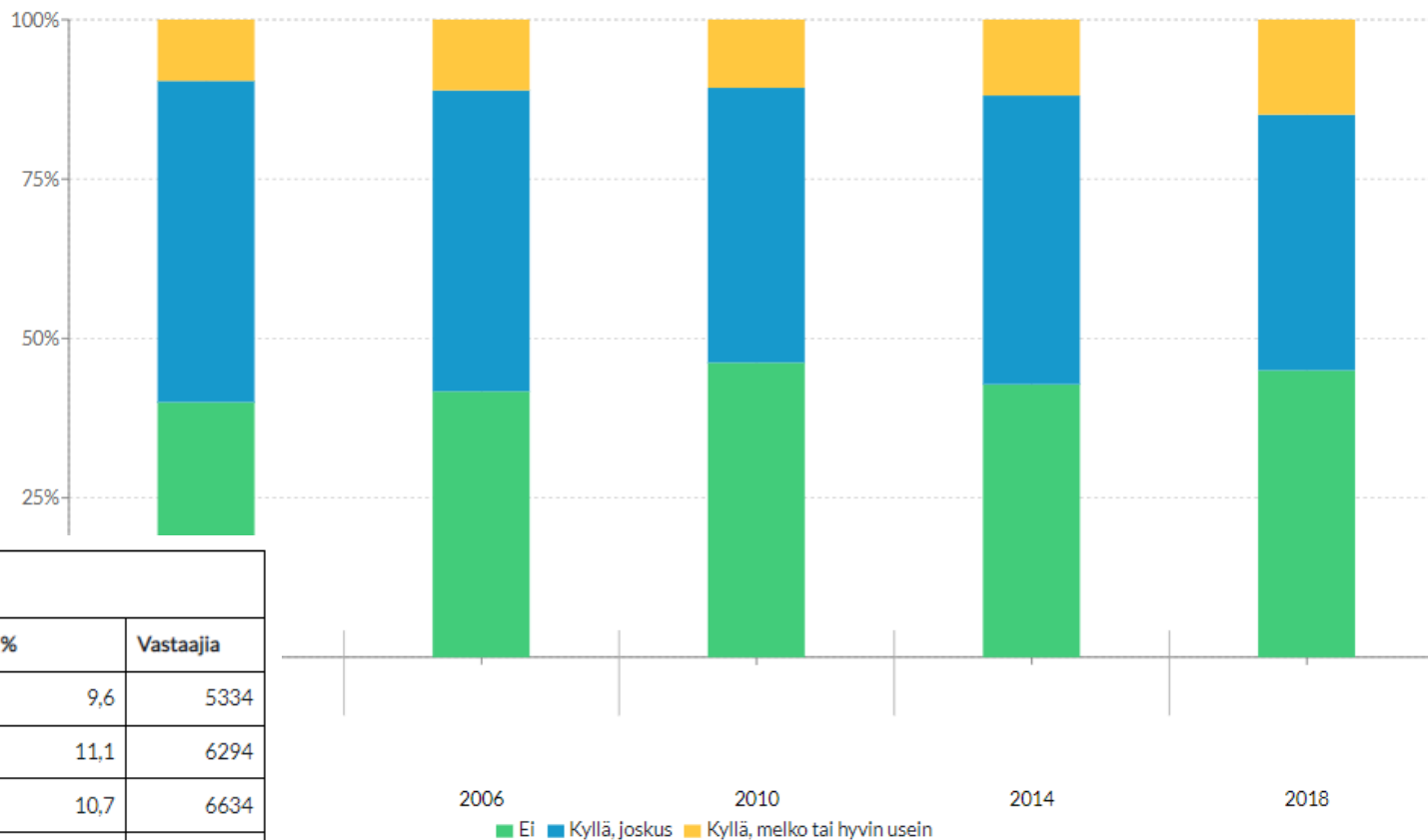
Hakutulokset

Teema: Yksinäisyys ja ystävät

Muuttuja: Yksinäisyyskokemuksen useus

Luokittelevat tekijät: Vastausvuosi

Tulokset vuosilta: 2002, 2006, 2010, 2014, 2018

Yksinäisyyskokemuksen useus

Tekijä 1	Tekijä 2	Ei, %	Kyllä, joskus, %	Kyllä, melko tai hyvin usein, %	Vastaaja
2002		40,0	50,4	9,6	5334
2006		41,7	47,2	11,1	6294
2010		46,2	43,1	10,7	6634
2014		42,8	45,3	11,9	7688
2018		45,0	40,1	14,9	3065
Kaikki		43,0	45,6	11,4	29015

Hakuehdot

Näytä

Pylväskuvaaja

Teema

Yksinäisyys ja ystävät

Muuttuja

Yksinäisyyskokemuksen useus

1. luokitteleva tekijä

Sukupuoli

2. luokitteleva tekijä

Vastausvuosi

Hae

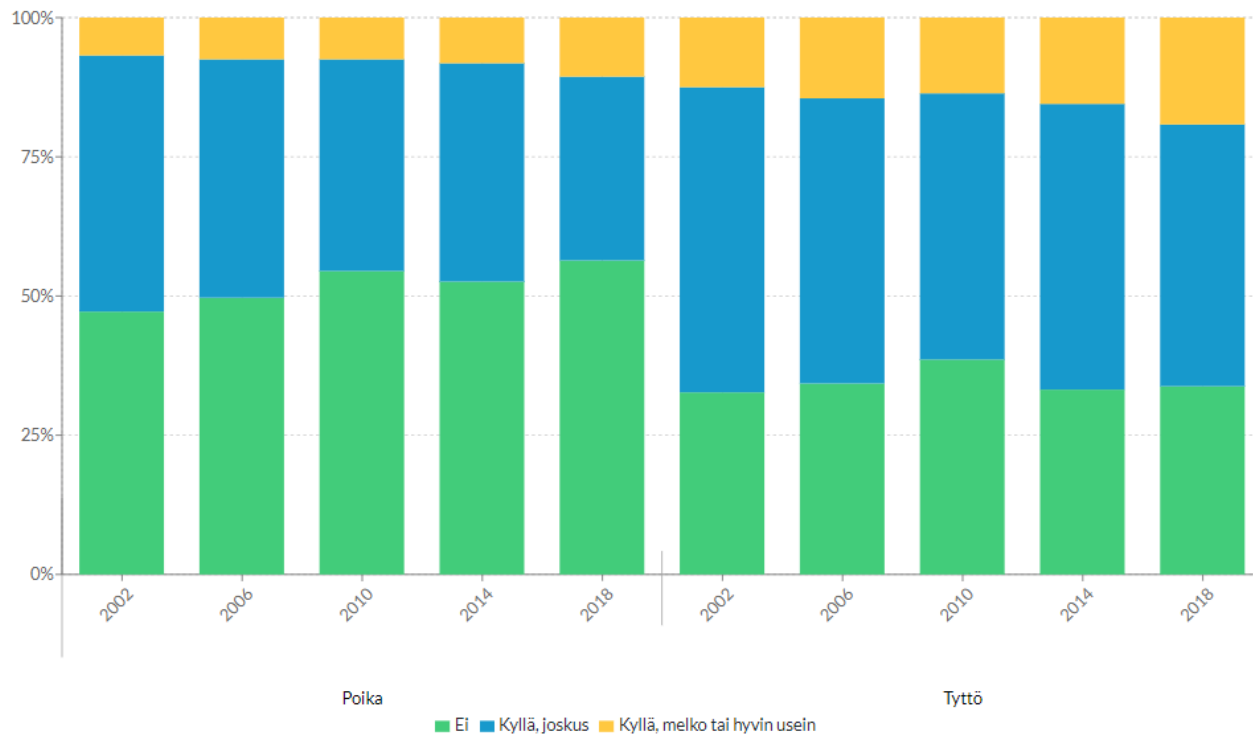
Hakutulokset

Teema: Yksinäisyys ja ystävät

Muuttuja: Yksinäisyyskokemuksen useus

Luokittelevat tekijät: Sukupuoli, Vastausvuosi

Tulokset vuosilta: 2002, 2006, 2010, 2014, 2018

Yksinäisyyskokemuksen useus					
Tekijä 1	Tekijä 2	Ei, %	Kyllä, joskus, %	Kyllä, melko tai hyvin usein, %	Vastaajia
Poika	2002	47,2	46,0	6,8	2687
Poika	2006	49,7	42,8	7,5	3051
Poika	2010	54,5	38,0	7,5	3184
Poika	2014	52,6	39,2	8,2	3784
Poika	2018	56,4	33,0	10,6	1511
Tyttö	2002	32,7	54,8	12,5	2647
Tyttö	2006	34,3	51,2	14,5	3243
Tyttö	2010	38,6	47,8	13,6	3450
Tyttö	2014	33,2	51,3	15,5	3904
Tyttö	2018	33,8	47,0	19,2	1554
Kaikki		43,0	45,6	11,4	29015

Linkkilista

- <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> (Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja)
- <https://studyhealth.sport.jyu.fi/> (WHO-Koululaistutkimuksen dataan pohjautuva sovellus)
- <https://www.duodecimlehti.fi/duo11917> (Hyvän artikkelin anatomia 2. osa: Tutkimusasetelmat)
- <https://www.laakarilehti.fi/tieteessa/> (Lääkärilehden sivut, joista voi rajata hakuun alkuperäistutkimukset)
- <https://lihastohtori.wordpress.com/> (tieteellisen tiedon popularisointia erityisen ansiokkaasti). Tiedon luotettavuuden arviointiin sopii esimerkiksi kirjoitus ”Humpuukin tunnistamisen nyrkkisäännöt” (<https://lihastohtori.wordpress.com/2022/03/26/humpuukin-tunnistamisen-nyrkkisaannot/>)
- <https://www.tsv.fi/julkaisufoorumi/haku.php?lang=fi> (Julkaisufoorumin julkaisukanavahaku)
- <https://openscience.jyu.fi/fi/opetus/perustutkinto-opiskelijat/opiskelumateriaalit/kirjastotuutori/1-tutustu-aiheeseesi-ja-tyosta-hakutermit/mita-tieteellinen-tieto-on> (JYU:n avoimen tiedon keskus, kuvaus tieteellisestä tiedosta)

**Toivottavasti luento vahvisti
tutkimusosaamista ja antoi uusia
ajatuksia TE2-kurssin opettamiseen.**

**Tiedon tuottamisen maailma
kehittyy valtavaa vauhtia, mistä
johtuen tutkimusosaamisesta ja
tiedon kriittisestä arvioinnista on
tullut lähes kansalaistaito.**

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

